

Speech - Oosterkerk - 18.05.88 eerste paal Vierwindenhuis

Dames en Heren, wethouder Louis Genet heeft hele vriendelijke woorden gesproken, waarvoor ik hem hartelijk dank. Genet heeft als een waardig opvolger van Jan Schaefer bijzonder veel gedaan voor het VWH.

Er is vandaag iemand afwezig, die vorig jaar op 27 mei bij het slaan van onze eerste, maar houten paal, wel aanwezig was: architect Gian Piero Frassinelli.

Frassinelli heeft vanaf 1982 aan het VWH gewerkt en in totaal zes ontwerpen gemaakt: het zesde wordt nu gebouwd. Al deze tijd heeft hij aan het plan doorgewerkt, ook al waren de vooruitzichten soms uitermate somber. En al deze jaren heeft hij dat gedaan zonder een contract. Een dezer dagen zal dit met het Bouwfonds worden getekend.

Ik vraag U een applaus voor deze man.

Nu mijn eigen werkzaamheden als projectcoördinator van het Vierwindenhuis met bekwame hand zijn overgenomen door de medewerkers van het Bouwfonds, ben ik begonnen een reeks verhalen over de geschiedenis en de productie van het Vierwindenhuis te schrijven, die - wind en weder dienende - begin 1990 bij oplevering van het VWH in boekvorm zullen verschijnen, misschien wel onder de titel:

Sprookjes uit het Huis van de Vier Winden.

Een van de fabels wil ik U nu voorlezen. De titel luidt als volgt:

Ergens op Wittenburg

Er was eens een aapje dat luisterde naar de naam 'Nergens'. Als hij ergens kwam en zijn naam moest zeggen, begonnen de andere apen altijd te schaterlachen en te roepen: "Nergens is nergens, dus waar ben jij? Nergens antwoordde dan altijd: nergens is overal. Hoewel hij dit jaren lang stug volhield, wist hij soms zelf niet meer of dat nu echt zo was. Dus op zekere dag besloot hij de hele kwestie aan een nauwgezet methodisch onderzoek te onderwerpen.

Hij begon met het tellen van de letters: 'nergens' had zeven letters en 'overal' zes letters. Dat waren niet evenveel letters. Dat kon het dus niet zijn. Bovendien waren het samen dertien letters en dat beloofde ook niet veel goeds.

Toen besloot Nergens te onderzoeken, welke letters dezelfde waren in 'nergens' en 'overal', en hij ontdekte er twee: e en r, samen er. En zo kwam hij op het begin van de oplossing: het woordje 'er' zat zowel in nergens als overal, dus voortaan heette hij Ergens.

Vanaf dat moment stelde hij zich altijd voor als Ergens.

De andere apen lachten opnieuw en zeiden: oke, Nergens, als je nu Ergens bent, waar is dat dan?

En Ergens ging overal zoeken en vragen, of er misschien een plekje vrij was om een huisje te bouwen.

Zo kwam hij bij een mijnheer Schaefer, wiens over-overgrootvader schaapherder geweest was, en die zei: daar op de witte burcht mag je van mij bouwen, als alle andere apen op die plek het goed vinden. Ergens ging kijken en ontdekte dat het een grote kale vlakte was, met genoeg ruimte voor zowel de grondapen als de boomapen. Want hij wist dat grondapen heel anders wonen dan boomapen. Grondapen houden van warme nestjes, waar pa en ma en kinderen allemaal bij elkaar kruipen en zich zo weinig mogelijk bemoeien met de andere apen, vooral 's nachts. Boomapen, zo wist

Ergens, verhuizen wat vaker en vergissen zich soms in een bepaalde tak, zodat zij wel eens ergens anders eindigen dan waar ze zijn begonnen.

Dus Ergens, die zich diep in zijn hart nog altijd Nergens en Overall voelde, ging aan iedereen vragen, hoe dat zou kunnen, wie dat zou kunnen tekenen, wie dat zou kunnen bouwen, en wie dat zou kunnen betalen? Want hij was er vast van overtuigd dat het veel leuker wonen was op een apenrots of een witte burcht met veel zon en prachtige hangbruggen, en grote glazen gletschers, en een eigen deur voor je hol, zodat je altijd onmiddellijk naar buiten kunt lopen dan in die grote schoendozen, die soms op hun kant staan, soms op hun kop, maar waar alles hetzelfde is, en waar je zelfs als aap niet langs de buitenkant naar boven kunt klimmen. Ergens ging dus alle andere apen vragen, hoe dat moest en of ze wilden helpen. Sommigen schudden 'nee' en zeiden: wij zijn tevreden en willen geen apenrots met zoveel deuren. Dat voert tot niets. Anderen zeiden: wij vinden het een goed idee, maar de vraag is: vinden de andere apen het ook een goed idee? Want wij zijn wel anders, maar zijn de andere apen ook anders?

En hij wist dan dat ze met een omweg over zich zelf spraken.

Maar Ergens kwam ook veel apen tegen, die zeiden: hartstikke leuk, jongen, we zullen jou helpen, want meer van hetzelfde is niet goed voor onze spijsvertering. De apen, die hem hielpen, hadden prachtige namen: er waren ancona's en agsteribbe's; bullhorsten en barbieri's, van duyvenbode's en duvekotten; eldersen, engelen en eversen; florissen en frassinelli's; genets en gessels; girods en gortzaks; gray's en grootevheen's; haagsma's en halberstadt's; heerma's en hefti's; ten hengel's en hoonhout's; horlingsen en van hulsten; kranenburger's en van der linden's; kappersen en kley's; kuilen en konijnen; van mechelen's en meindersma's; meuwese en mooser's; mulder's en muller's; de nijs en de nijs en de nijs en zonen; oosterkerkers en oostelijke eilanders; pleyte d'ailly's en pollmann's; ponte'n en roozendaal's; regenbogen en van riels; rossen en ruiters; van rooy's en rubinstein's; schaefer's en strangen; scherens en schrofer's; slebossen en sonneveld's; sterenbergers en stuurgroepers; swanen en tuinen; van thijn's en van tiel's; verhallen en van der wallen;; ten velden's en vossen; veenmannen en vorstmannen; van der vennen en van der vlissen; watermannen en de weyer's; witte's en witemannen; zeillemaker's en zwietering's.

Tot zover, dames en heren, een aantal namen van bereidwillige apen, die de bouw van het vierwindenhuis voor korte of lange tijd een warm hart hebben toegedragen.

De werkelijke schoonheid van het gebouw zal pas blijken op de openingsdag, waarvoor ik U bij dezen uitnodig namens de besturen van de onovertroffen Stichting Vierwindenhuis en de al even bekwame Vereniging Vierwindenhuis.

F.Elders, Oosterkerk, Amsterdam 18 mei 1988